

4.9.17
ש.מ. 15579

לכבוד
ראש הממשלה, מר בנימין נתניהו, באמצעות פקס 02-5605000
שר הביטחון, מר אביגדור ליברמן, באמצעות פקס 073-3233711
שרת המשפטים, גבי איילת שקד, באמצעות פקס 02-6285438
הרמטכ"ל, רב-אלוף גדי איזנקוט, באמצעות פקס 03-5698299
ראש המנהל האזרחי, תת-אלוף אחוות בן חור, באמצעות פקס 02-9977341

שלום רב,

הנדון: הרס קהילות פלסטיניות וגירוש תושביהן יהווה פשע מלחמה

לפני כשבוע (29.8) דיווח עיתון "הארץ" כי שר הביטחון, אביגדור ליברמן, אמר ש"משרד הביטחון נערך לפינוי שני יישובים פלסטיניים שנבנו בשטחי סי ולא מחזיקים בהיתרי בנייה כחוק – סוסיא הפלסטינית וחי'אן אל-אחמר. עבודת המטה לקראת הפינוי אמורה להסתיים בתוך כמה חודשים". כמבואר להלן, הדברים האמורים, אם יבוצעו, מהווים פשע מלחמה, בהוראתכם ובאחריותכם האישית. במטרה למנוע זאת, אנו פונים אליכם במכתב זה.

בח'אן אל-אחמר גרות 21 משפחות המונות 146 נפשות, 85 מהן ילדים ובני נוער. במקום גם מסגד ובית ספר שהוקם בשנת 2009 ומשמש למעלה מ-150 ילדים בגילאים שש עד 15, חלקם מקהילות אחרות באזור. הקהילה נמצאת בשטח שישראל מייעדת להרחבה של ההתנחלות מעלה אדומים.

בסוסיא גרות 32 משפחות המונות כמאתיים נפשות, 93 מהן ילדים ובני נוער. במקום גם מבנה של המועצה, מרפאה, גן ילדים קטן ובית ספר לכיתות א' עד ט', שבו לומדים 55 תלמידים.

כל תושבי הגדה הפלסטיניים מוגדרים במשפט ההומניטארי הבינלאומי, המחייב את ישראל בכל פעולותיה בגדה המערבית, כ"תושבים מוגנים". ככאלה, הם זכאים להגנה של המדינה הכובשת, הכפופה לשורה של הגבלות וכללים בפעולותיה בשטח הכבוש. בין השאר, אוסרים כללים אלה על גירוש של התושבים אל מחוץ לשטח הכבוש או על העברתם בכפייה בתוך שטח זה, "יהיה המניע להם אשר יהיה". העברה בכפייה היא הפרה חמורה של אמנת ג'נבה הרביעית והיא מהווה פשע מלחמה.

האיסור על העברה בכפייה אינו מתייחס רק להעברה תוך שימוש בכוח פיזי. בית הדין לפשעי מלחמה ביוגוסלביה קבע כי האיסור מתייחס גם למקרים שבהם אנשים עזבו את בתיהם שלא מרצונם החופשי או כתוצאה מלחץ שהופעל עליהם ועל משפחתם. כך, עזיבת יישוב עקב תנאי מחייה בלתי אפשריים שיצרו הרשויות – למשל באמצעות הריסת בתיהם או ניתוקם מתשתיות מים וחשמל – הוגדרה כהעברה אסורה בכפייה.

ישראל מיישמת בכ-60% מהגדה המערבית, שהוגדרו כשטח C, מדיניות שמונעת מהתושבים הפלסטיניים כמעט כל אפשרות לבנייה למגורים, אוסרת על חיבור לתשתיות ולא מאפשרת בנייה של מוסדות ציבור בהתאם לצרכי התושבים ובכלל זה בתי ספר, מרפאות וגני משחקים. מדיניות זו גם מונעת פיתוח של יישובים בשטחי A ו-B, שעתודות הקרקע שלהם הוגדרו כשטח C. כך, גוזרת ישראל על התושבים לחיות ברמת חיים מינימלית, בלי חיבור לתשתיות של מים וחשמל, ומונעת מהם כל אפשרות לפתח את יישובם בהתאם לצורכיהם הנוכחיים והעתידיים. בהיעדר כל ברירה אחרת, בונים הפלסטינים בלי היתרים ואולם אז הם נאלצים לחיות בחוסר ודאות ובחשש מתמיד מפני צווי הריסה ויישומם.

במהלך שבעת החודשים הראשונים של שנת 2017 (ינואר עד יולי, כולל) הרסו הרשויות הישראליות בגדה המערבית, כולל במזרח ירושלים, 103 בתי מגורים והותירו ללא קורת גג 336 תושבים, 189 מהם מתחת לגיל 18. ניתוח הנתונים מהעשור האחרון מלמד כי מספרי הריסות הבתים הגיעו לשיאים חדשים בשנת 2016. במהלך שנה זו הרסו הרשויות הישראליות 362 בתי מגורים והותירו ללא קורת גג כמעט 1,500 תושבים, כמחציתם מתחת לגיל 18. היקף ההריסות בשנת 2016 היה הגבוה ביותר מאז החל בצלם לתעדן, לפני כעשר שנים. ואולם הרס של קהילות שלמות – כפי שהכריזו כעת שר הביטחון בריש גלי – הוא כמעט חסר תקדים מאז 1967.

למציאות כזו בדיוק כיוון בית הדין לפשעי מלחמה ביוגוסלביה בדברים שהובאו לעיל. העובדה שהצבא אינו מתכוון להעלות את התושבים על משאיות אינה משנה כהוא זה לעניין הפרת האיסור על העברה בכפייה: הרס יישוב שלם, שאינו מותר לתושביו כל ברירה אלא לעזוב את המקום, מהווה הפרה של איסור זה. אמנם, העילה הישראלית הרשמית להריסת היישובים הפלסטיניים היא הטענה בדבר "בנייה ללא ההיתרים הנדרשים" ואולם בהתחשב במדיניות שמיישמת ישראל בגדה המערבית, טענה זו אינה אלא היתממות לשמה ויש לדחותה.

גורמים רשמיים בישראל טוענים לא פעם כי הריסות הבתים וגירוש התושבים הם "חוקיים" שכן הם נעשים מתוקף לצווים צבאיים שקיבלו את אישורם של כל הגופים המשפטיים הרלוונטיים. גם טענה זו יש לדחות: ניסיון של שנים מראה כי גופים אלה – כולל מוסדות התכנון ובית המשפט העליון – מאשרים ברוב המכריע של המקרים את צווי ההריסה, תוך התעלמות ממדיניותה הלא חוקית של ישראל ומהשלכותיה. בכך הם מאפשרים את גירוש התושבים, הנותרים בחוסר כל. החלטות אלו אינן הופכות מעשים בלתי חוקיים אלא לחוקיים, אלא בדיוק להיפך: הן רק הופכות את אלה שקיבלו אותן לשותפים לפשע.

העברה בכפייה היא אחת מהעבירות הנתונות לסמכותו של בית הדין הפלילי הבינלאומי. כל האחראים לביצועה נושאים באחריות אישית לתוצאותיה של מדיניות זו. כך, באחריות להרס יישובים פלסטיניים יישאו, בין השאר, ראש הממשלה, שר הביטחון, שרת המשפטים ועמיתיהם השרים; הרמטכ"ל ודרגים בכירים אחרים בצבא; וראש המנהל האזרחי, הפועל בהוראת הממשלה.

עליכם להימנע מהפגיעה בזכויות האדם שתיגרם כתוצאה מהרס הקהילות הפלסטיניות. אנו שבים ומתרים בפניכם כי מדובר בפשע מלחמה, ואם יבוצע, בהוראתכם ובאחריותכם, תישאו באחריות אישית לכך.

בכבוד רב,

חגי אלעד
מנכ"ל